

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

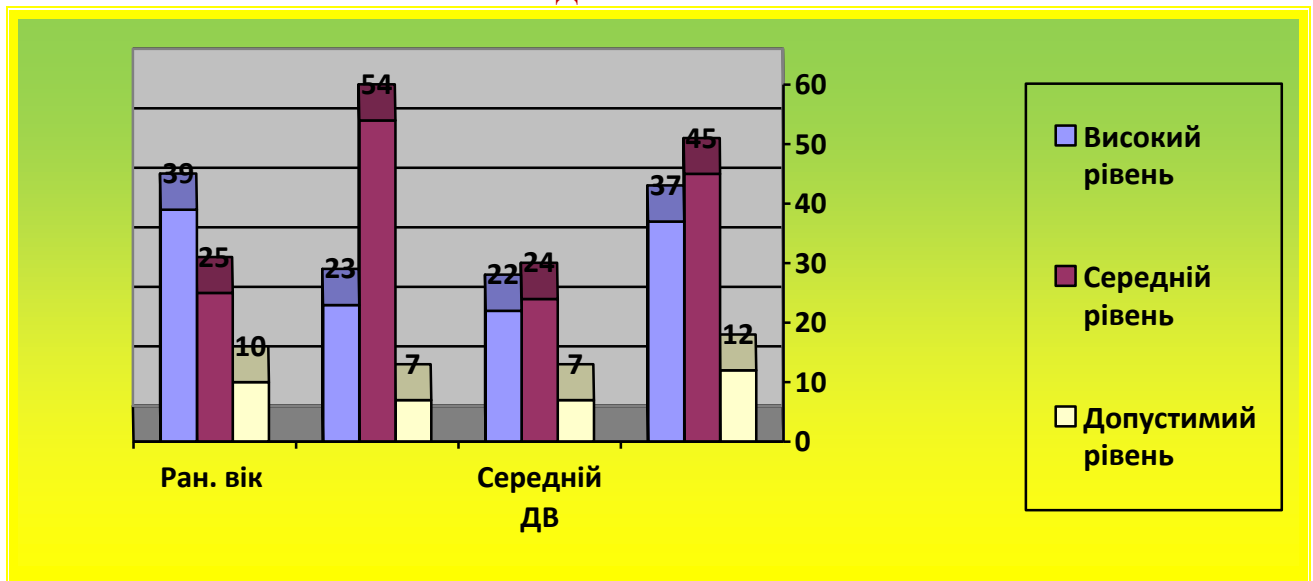
Пріоритетним напрямом діяльності закладу дошкільної освіти є спрямування освітнього процесу на реалізацію Базового компонента дошкільної освіти. Він скеровує педагогів на цілісний підхід до формування дитячої особистості, підготовку малюка до органічного, безболісного входження до соціуму, природного і предметного довкілля через освоєння основних видів життєдіяльності, а також у напрямку забезпечення реальної наступності та безперервності між дошкільною та початковою ланками, інтеграції родинного і суспільного виховання.

Цілісність освітнього процесу в дошкільному закладі забезпечується завдяки реалізації освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина».

Усі вихователі ЗДО застосовують широку палітру методичних засобів для аналізу засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до освітньої програми «Дитина». Детальні результати наведені в порівняльній діаграмі №1.

Діаграма 1

Аналіз засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до програми «Дитина»

На сьогоднішній день показником ефективності реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти є його наступність зі стандартами початкової школи. Реалізація наступності з боку дошкільної ланки освіти полягає у формуванні готовності дітей старшого дошкільного віку до систематичного навчання і шкільного життя, що передбачає мотиваційну, емоційно-вольову, комунікативну, фізичну підготовку, розвиток пізнавальних психічних процесів та мовлення, прищеплення елементарних навчальних умінь. Успішність забезпечення взаємодії визначається цілою низкою чинників, що створюються педагогічно грамотно організованим розвивальним, освітнім середовищем, яке відповідає психологічним і фізіологічним особливостям та фізичним можливостям дітей. Робота з організації наступності в ЗДО проводиться педагогічними колективами закладу дошкільної освіти та ЗОШ № 21 спільно і системно.

Із метою проведення цілеспрямованого обстеження рівня засвоєння програмового матеріалу дошкільників відповідно до 7 освітніх ліній Базового компоненту вихователям було запропоновано оцінити досягнення дітей старшого дошкільного віку за картками компетентностей. Під час проведення обстеження було використано такий комплекс методів як спостереження та аналіз різних видів діяльності дітей.

«Особистість дитини»

Із семи ліній розвитку дошкільника, виділених Базовим компонентом дошкільної освіти України, першою є лінія «Особистість дитини», матеріали якої висвітлюють:

- ✓ сутність і специфіку фізичного становлення особистості;

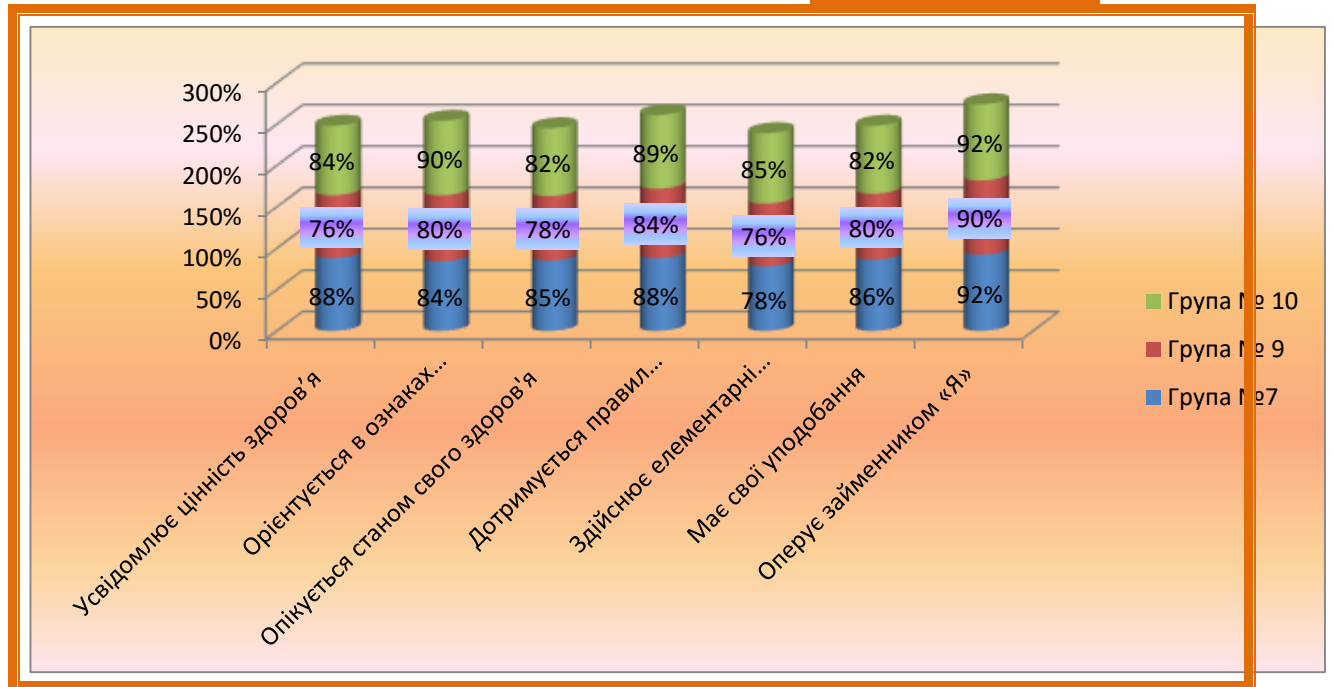
- ✓ вікову динаміку;
- ✓ завдання розвитку;
- ✓ особливості організації життєдіяльності дитини.

У результаті дослідження було встановлено, що з найбільш сформованих компетенцій освітньої лінії «Особистість дитини» є орієнтування в ознаках статевої належності та оперування займенником «Я» з вирізненням себе з поміж інших (90%) (діаграма 2).

В наведеній діаграмі зазначено, що найменший показник (76%) належить умінню здійснювати елементарні мисленнєві дії (аналіз, порівняння, узагальнення). Чи дотримуються діти старшого дошкільного віку правил безпечної поведінки свідчать 87% (в цілому). Виявлено 80% вихованців з повним засвоєнням вимог щодо усвідомлення ролі фізичних вправ у розвитку, зміцнення організму та піклування станом свого здоров'я.

Діаграма 2

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Особистість дитини»

«Дитина в соціумі»

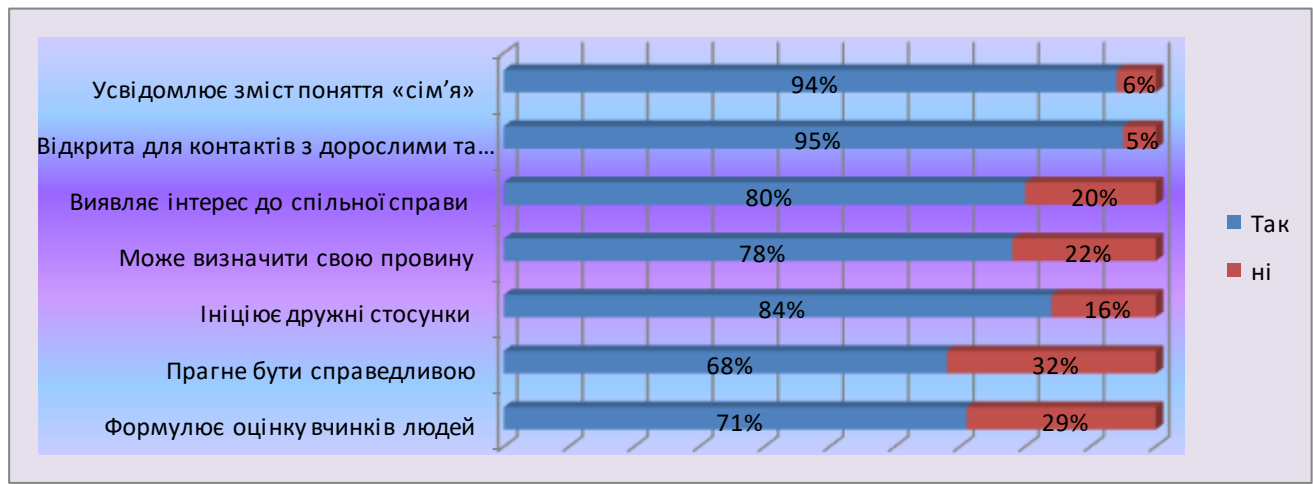
Головне завдання реалізації освітньої лінії «Дитина в соціумі» - розкрити дитині соціальний світ, допомогти їй здобути соціальний досвід та зрозуміти своє місце в соціумі як активного учасника.

З огляду на результати спостереження за старшими дошкільниками можна зазначити, що 84% дошкільнят зорієнтовані на спілкування і взаємодію з дітьми та чуйно ставляться до інших людей залежно від віку та статі, а 15% дітей лише ситуативно готові взаємодіяти з дорослими людьми різного віку. Такий же відсоток дітей, а саме 84%, ініціюють дружні стосунки з тим, кому симпатизують, а 2% зовсім не схильні до міжособистісного спілкування.

Як показали результати роботи, визначальна роль сім'ї в розвитку дитини підтверджена 94% дітей, які усвідомлюють поняття «сім'я», поважаючи своїх рідних. Так, у старшому дошкільному віці 95% дітей відчувають себе повноцінним членом родини, прагнучи бути в присутності рідних «самим собою» (діаграма 3).

Діаграма 3

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Дитина в соціумі»

«Гра дитини»

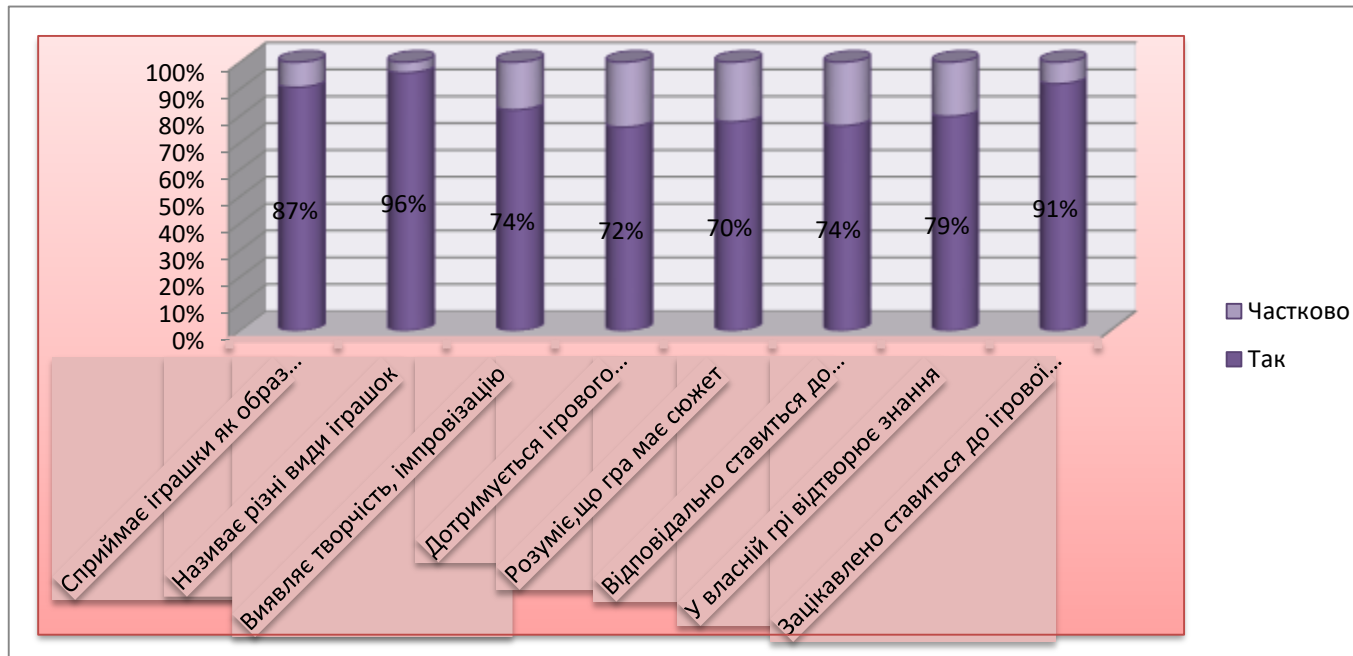
Освітня лінія «Гра дитини» передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому.

Майже 91% дітей зацікавлено ставляться до ігрової діяльності, впізнають та називають різні види іграшок (96%), а також сприймають іграшки як образ предмета реального світу. Поряд з цим, практично четверта частина вихованців лише частково виявляють імпровізацію, реалізуючи власні ігрові задуми (23%) та дотримуються ігрового партнерства, поведінки та етикету спілкування (72%). Причиною такого стану самодіяльної творчої гри виступає руйнування процесу становлення провідної діяльності, а також відсутність навичок спільної взаємодії та спілкування з однолітками. Так, в цілому 70% дітей розуміють, що гра має сюжет, ініціюючи її початок, а 4% вихованців взагалі не вибудовують різні сюжети під час ігрової діяльності.

Тематичне вивчення рівня засвоєння дітьми компетентностей показало, що майже 74% дошкільників виявили бажання відповідально ставитися до вибору та виконання ігрової ролі.

Діаграма 4

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Гра дитини»

Високий відсоток (87%) дітей сприймають іграшки як образ предмету реального світу, хоча 12% дошкільнят лише частково дотримуються порядку в ігровому куточку, бережливо ставлячись до іграшок (діаграма 4).

«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового компонента дошкільної освіти передбачає сформованість доступних для дітей дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу.

Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» спрямована на:

1. інтеграцію змісту дошкільної освіти;
2. формування у дітей:
 - пошуково-дослідницьких умінь;
 - елементарних математичних уявлень;
 - компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

В результаті нашого дослідження було з'ясовано, що рівень розвитку пізнавальної сфери дошкільників залишається на достатньому рівні. Серед досліджуваних дітей, що мають високі показники вмінь та навичок порівнювати предмети за кольором, формою, величиною виявлено 87% (№7 – 89%; гр. № 10 – 92%; гр. № 9 – 80 %), а класифікувати предмети за їх кількісними та якісними ознаками 78% в цілому по групах. У 31% дітей зазначено часткове засвоєння вимоги щодо дослідницько-експериментальної діяльності. При цьому, 17% (переважно вихованці гр. № 7) дошкільнят демонструють повну несформованість розвитку мисленнєвих операцій з матеріалізації математичних, логічних, часових відношень (діаграма 5).

Особливе місце в розвитку дошкільника займає робота з розвитку орієнтування на площині (аркуш паперу, сторінка книги, зошит тощо). Дані свідчать про те, що 78% дошкільнят легко орієнтуються на площині, а у 19% лише частково сформована дана компетентність. Поряд з цим, у дітей старшого дошкільного віку формуються більш тонкі просторові диференціювання: вміння знаходити верхні і нижні рядки; здатність обережно розташовувати предмети в однаковому напрямку, дотримуючись однакових інтервалів.

Дані діаграми вказують на тривожні тенденції особистісного розвитку дитини, оскільки пізнавальна активність, демонструючи змістовну сторону особистісної активності, безпосереднім чином вказує на спрямованість дитини до пошуку різноманітних способів дії в ситуації, вказує на потенціальні можливості дитини у пізнанні світу.

Діаграма 5

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового компонента дошкільної освіти

Аналіз результатів показав, що у цьому віковому періоді є діти (71%), які виявляють пізнавальну активність, спостережливність та винахідливість, а дуже незначна кількість дошкільнят продемонструвала часткову (25%) сформованість пізнавальної мотивації. На жаль, 4% дітей не вирізняються наявністю сформованих проявів до пізнавальної діяльності (діаграма 5). Тому вихователям доцільно стимулювати розвиток пізнавальної активності дітей шляхом формування у них потреби в пізнанні та його мотивації. Адже без просторового практичного орієнтування дитини в просторі неможливе формування її просторових уявлень та понять.

«Мовлення дитини»

Освітня лінія «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства.

Мовленнєва діяльність дошкільника визначається відповідною віку мовленнєвою та мовною зрілістю, рівнем оволодіння елементами грамоти, сформованістю ставлення до використання слова у взаєминах з дорослими та дітьми, розвиненістю комунікативних здібностей.

В результаті дослідження виявлено, що майже 69% дошкільників опанували фонематичний склад мовлення, 6% вихованців не розрізняють мовні та немовні, близькі та схожі звуки рідної мови та 12% дітей зовсім не здійснюють складовий аналіз слів.

Щодо усвідомлення звукового складу рідної мови з розрізненням і виокремленням голосних, твердих і м'яких звуків, то лише половина дошкільників групи № 7 здійснюють його аналіз. Це є свідченням не повної готовності до навчання грамоти (читання і письма) у школі.

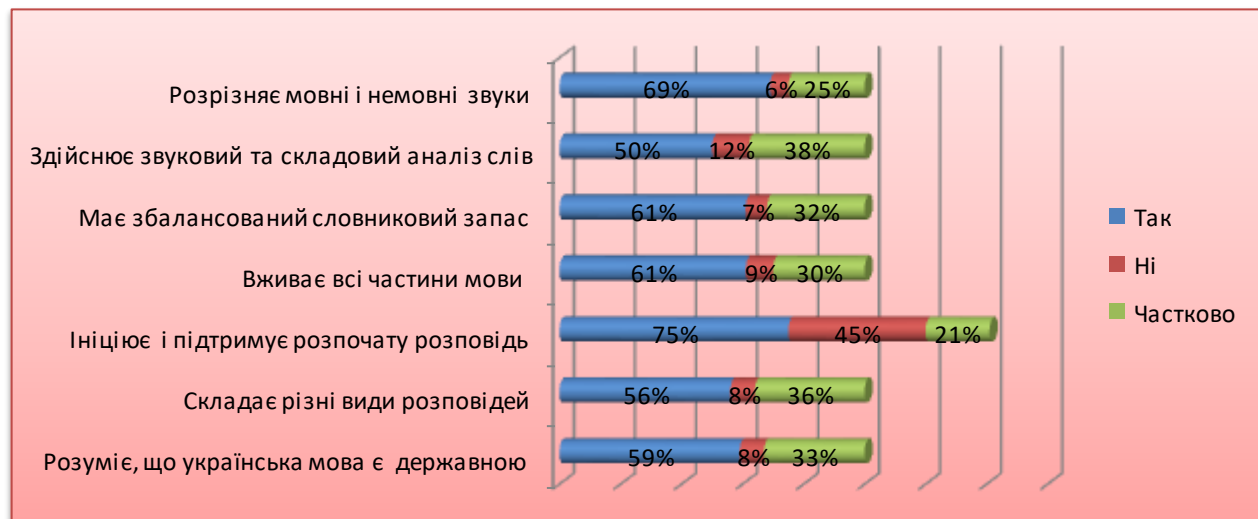
У групах визначається позитивна динаміка щодо вільного володіння основними комунікативними навичками, вмінням ініціювати і підтримувати розпочату розмову (75%), усвідомлюючи українську мову державною (59%). Спілкування з однолітками створює в дітей досвід самоствердження, відстоювання і захисту своїх досягнень, учить сприймати інших не просто як «об'єкт», що знаходиться поряд, а як таку ж цінність, як вони самі – зі своїми здібностями, інтересами, вміннями.

На підставі аналізу результатів дослідження виявлено, що збалансованим словниковим запасом володіють 61% дітей, частково - 31%.

Розширення лексичного запасу слів дошкільників відбувається за рахунок усіх частин мови. 61% дітей вживають слова різної складності, з конкретним, прямим і переносним значеннями. Їх мовлення збагачують синоніми, антоніми, омоніми, метафори, багатозначні слова, фразеологічні звороти. На жаль, 9% дошкільнят не засвоїли вживання граматичних категорій (діаграма 6).

Діаграма 6

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Мовлення дитини» Базового компонента дошкільної освіти

Тому вдосконалення мовленнєвої діяльності має базуватися на активному поєднанні слова з практичною діяльністю дошкільника, на урізноманітненні й зростанні її змістовності, наявності належних мовленнєвих еталонів, а розумне поєднання традицій та інновацій у сучасній організації мовленнєвої роботи з дошкільниками забезпечить її ефективність, реалізацію завдань, визначених у новій редакції Базового компонента дошкільної освіти.

«Дитина у природному довкіллі»

З огляду на важливість дошкільного дитинства як базового періоду для формування способів пізнання, розуміння та відображення внутрішньої (психічної) та зовнішньої (Всесвіт) картини світу підкреслимо важливість базових компетенцій щодо розвитку способів пізнання та відображення дитиною світу.

Виховання в дошкільників любові до рідної природи починається з розвитку їх сенсорних відчуттів, формування системи знань про об'єкти та явища природи. Згідно з результатами спостереження, більша половина старших дошкільників (78%) обізнані з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, а 25% дітей лише частково мають загальні уявлення про життя людей на планеті Земля. Майже 75% дітей знають про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування. Такий же відсоток дітей сприймають природу як цінність, виокремлюючи позитивний та негативний вплив людської діяльності на стан природи.

У 75% дошкільників сформовані навички піклування про збереження, догляд та захист природного довкілля. Приємною несподіванкою стало те, що у групах старшого дошкільного віку відсоток знань про життєдіяльність людини у природному довкіллі є високим, а саме: 69% відповіли ствердно, 29% - «частково», 3% - «ні» (діаграма 7).

Діаграма 7

Показники засвоєння вимог освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі» Базового компонента дошкільної освіти

Підсумовуючи результати педагогічного обстеження дітей, зазначаємо, що засвоєння вихованцями знань відповідно до вимог освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі» відбувається майже на одному рівні.

«Дитина у світі мистецтва»

Мета сучасної дошкільної освіти визначається не тільки кількістю знань, умінь і навичок, а й розвитком особистості в системі загальної культури.

Проведення діагностики дало змогу зробити певні висновки щодо рівня сформованості компонентів особистісної культури дітей старшого дошкільного віку. За результатами тестування, 76% дітей виявили потяг до діяльності естетичного напрямку в різних його видах. Це природно, бо специфіка художньо-творчого розвитку дошкільнят обумовлена психологічними, інтелектуальними та художніми параметрами даної вікової групи.

Пізнавальний інтерес до мистецтва, за результатами тестування, виявився таким: оволодіння необхідними технічними прийомами для передачі своїх почуттів у малюнку, ліпленні, аплікації, поєднуючи елементи різних видів мистецтва, зазначено як одне з домінуючих компетентностей (73%). Схильність до переймання духовного потенціалу мистецького твору у власний досвід, виховуючи в собі риси улюблених персонажів, було виявлено у 65% вихованців.

Однією зі складових культурного розвитку старших дошкільників є зв'язність мовлення в поєднанні з виразністю і образністю. Разом із вираженням думки образне зв'язне мовлення відображає відчуття, емоційні й естетичні переживання дошкільнят.

Найвагомішими джерелами розвитку виразності дитячого мовлення є твори художньої літератури й усної народної творчості. В результаті дослідження

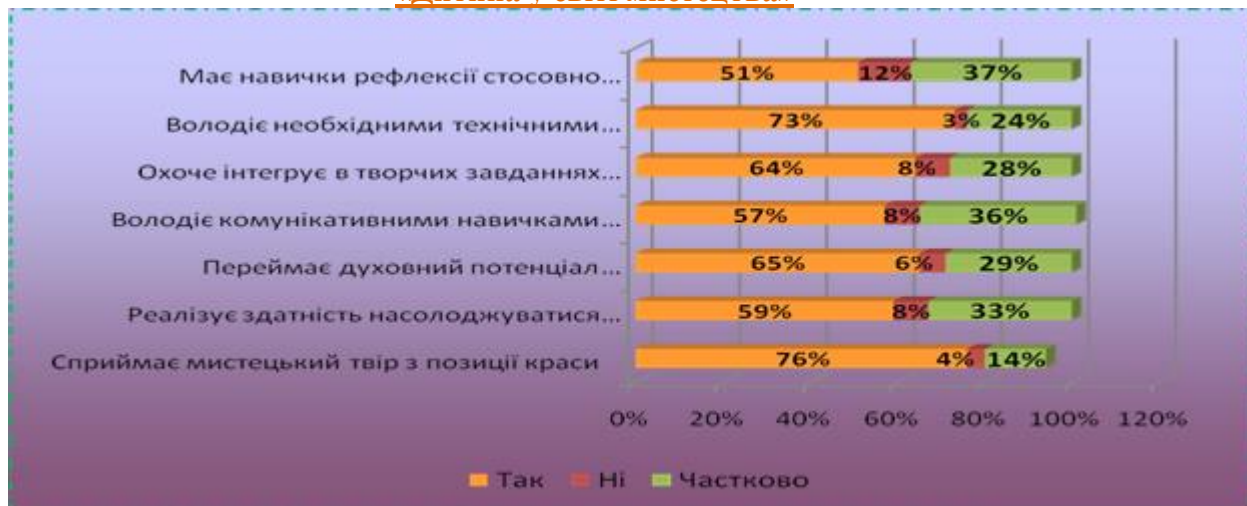
проаналізовано, що лише у половини (57%) вихованців сформовані комунікативні навички спілкування з приводу змісту і краси творів. При цьому, зауважимо, що у решти дітей (36%) лише частково розвивається естетика мовленнєвої культури.

Особливе місце у формуванні і розвитку творчої особистості в дошкільному віці займає спілкування з мистецтвом, яке дозволяє зрозуміти естетичні здібності та відкриває необмежені можливості для їх удосконалення. Так, 59% дошкільнят у повній мірі реалізують здатність насолоджуватися мистецтвом, а 8% не володіють навичками пізнавати образну його специфічність.

На превеликий жаль, 12% дітей не мають навиків рефлексії стосовно власного мистецького досвіду, а 37% лише частково виявляють художню активність як складову особистісної культури (діаграма 8).

Діаграма 8

Показники засвоєння програмових вимог освітньої лінії «Дитина у світі мистецтва»

На наш погляд, низькі показники сформованості соціально-культурного розвитку свідчать про недостатній рівень їх естетичного досвіду, стереотипність мислення, що обумовлюється використанням у навчальній роботі з дітьми здебільшого репродуктивних методів навчання.

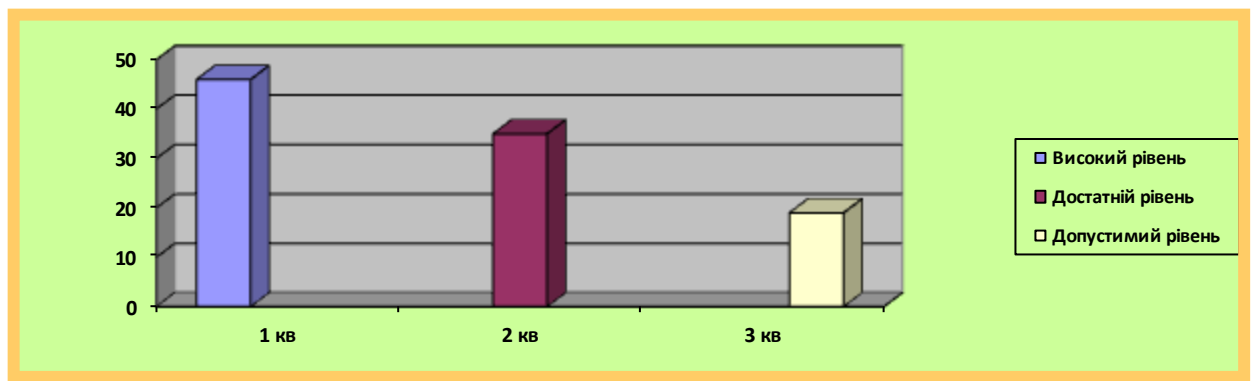
На основі результатів дослідження можна стверджувати, що актуальною проблемою сучасності є формування матеріальних та духовних цінностей особистості. Найбільш визначальним віковим періодом у духовному зростанні, розвитку культури особистості є дошкільне дитинство.

Отже, виникає необхідність у пошуку шляхів оптимізації духовного зростання особистості дитини дошкільного віку, розвитку її творчого потенціалу на основі синтезу мистецтв та творчого самовираження.

Аналіз знань, умінь, навичок за лініями розвитку в групах старшого дошкільного віку показав, що найменші показники належать таким освітнім лініям, як «Мовлення дитини» та «Дитина у світі культури».

Тому вихователям старших груп необхідно посилити спрямовану роботу з соціального розвитку та художньо-мовленнєвої діяльності дітей, адже, мовлення тісно пов'язане з пізнавальним розвитком дитини, прилученням її до основ морально-етичної, емоційно-ціннісної та художньої культури.

Рівень знань випускників за 2021 – 2022н. р.

У результаті вивчення 46 % випускників мають високий рівень знань, 48 % - середній, 6 % - допустимий.

У порівнянні з минулим роком маємо кращий результат, адже показники достатнього рівня збільшилися на 12% внаслідок систематичного відвідування дошкільного закладу вихованцями старших груп.

Впровадження інноваційних методик та технологій

Належна увага в минулому навчальному році приділялася вивченню та впровадженню інноваційних методик та технологій в педагогічний процес:

- «Соціально-економічне виховання дітей дошкільного віку за програмою «Афлатот» Маргарет Кернан (усі садові групи закладу);
- «Сучасне заняття в дошкільному закладі» Н. Гавриш (вихователь Темірова Т.В.);
- «Ігромайстерність» М.Шуть (музичний керівник Ільїна О.О.);
- «Технологія мнемотехніки» Чепурний Г.А. (вихователі Артоуз О.А., Хіта В.С., Вдовиченко С.І., Подзвігун О.М.).

Так, в 2021 – 2022 н.р. заклад продовжив співпрацю з асоціацією розвитку творчої особистості «ВАРТО» за темою «Оптимізація освітнього процесу за допомогою мнемотехніки як сучасної технології ефективного засвоєння нової інформації. В рамках цієї діяльності в цьому навчальному році нами була продовжена апробація універсальної методики вивчення абетки з метою ефективного засвоєння графічних назв букв, вивчення алфавіту в прямому і зворотному порядку, звукового та звукобуквеного аналізу. Універсальність даної методики полягає в тому, що паралельно з вивченням абетки йде ефективний розвиток зв'язного мовлення, пам'яті, уваги, формування навичок самонавчання, асоціативного, образного, творчого та логічного мислення. Ми впевнені, що саме такий підхід сприятиме мотивації до подальшого навчання, додасть педагогам та вихованцям впевненості в собі та своїх можливостях.

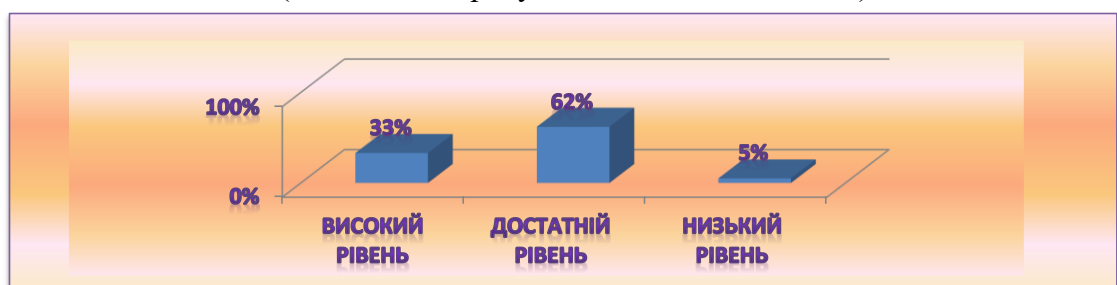
Педагогічні працівники дошкільного закладу протягом 2021 – 2022 н. р. продовжували роботу щодо реалізації міжнародного проекту «Афлатот».

Використання інноваційних технологій у закладі дошкільної освіти є збагачувальним і перетворювальним фактором, який є одним зі шляхів оновлення змісту освіти згідно із сучасними вимогами. Це дало змогу осучаснити роботу вихователів з дітьми дошкільного віку, розширити і збагатити знання дітей.

Впровадження інновацій дало такі результати:

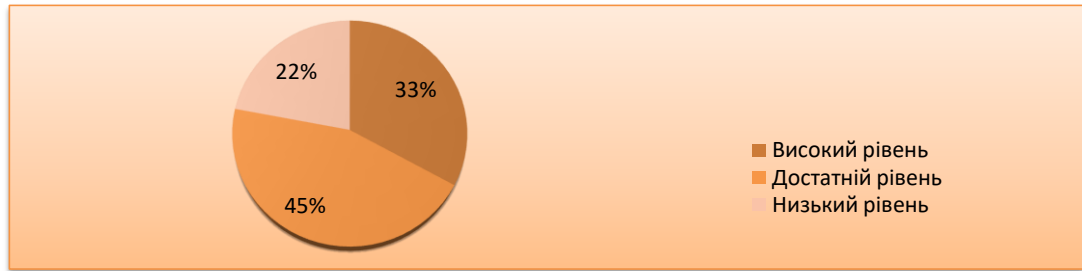
«Соціально-економічне виховання дітей дошкільного віку за програмою «Афлатот»,

(вихователі Артоуз О.А., Вдовиченко С.І.)

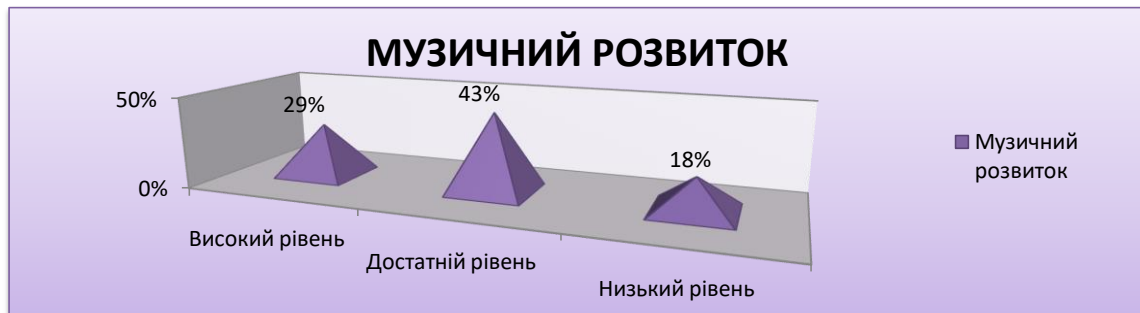

«Розвиток мовлення дітей засобами художнього слова» Н. Гавриш

(вихователь Темірова Т.В.)

«Ігромайстерність» М.Шутъ
(музичний керівник Ільїна О.О.)

Також вихователі закладу активно впроваджують у роботу з дітьми позитивний педагогічний досвід, новітні методики та технології художньо-естетичної спрямованості «Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах» О.І. Ликової, «Розвиток творчих здібностей дітей на заняттях з малювання» Л. Шульги, «Організація СХД дошкільників» В. Харматової, педагогічна система музичного виховання К. Орфа, «Формування патріотизму у дошкільнят через ознайомлення з традиціями та звичаями українського народу» Ягодіної Г.С.

Досвід роботи Хіти В.Є. із теми «Використання технології мнемотехніки для розвитку мовлення дошкільників» третій рік вивчається адміністрацією ЗДО.

Досвід роботи вихователя закладу Ягодіної Г.С. «Пізнання культурної спадщини України як умови виховання патріотизму» використовують у роботі педагоги м. Вінниці.

А досвід роботи керівника закладу Черешнюк О.А. з теми «Формування у дошкільників азів соціально-фінансової грамотності» використовуються у роботі педагогами Вінницької області.